

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a opta)

20 ianuarie 2010*

În cauzele T-252/07, T-271/07 și T-272/07,

Sungro, SA, cu sediul în Córdoba (Spania),

reclamantă în cauza T-252/07,

Eurosemillas, SA, cu sediul în Córdoba,

reclamantă în cauza T-271/07,

Surcotton, SA, cu sediul în Córdoba,

reclamantă în cauza T-272/07,

reprezentate de L. Ortiz Blanco, avocat,

* Limba de procedură: spaniola.

împotriva

Consiliului Uniunii Europene, reprezentat de domnii M. Moore, A. De Gregorio Merino și de doamna A. Westerhof Löfflerova, în calitate de agenți,

și a

Comisiei Europene, reprezentată de domnii L. Parpala și F. Jimeno Fernández, în calitate de agenți, asistați de E. Díaz-Bastien Lopez, L. Divar Bilbao și J. Magdalena Anda, avocați,

pârâte,

având ca obiect acțiuni în despăgubire, formulate în temeiul articolului 235 CE și al articolului 288 al doilea paragraf CE, prin care se solicită repararea prejudiciului pretins a fi fost suferit de reclamante ca urmare a adoptării și a aplicării, în cursul anului de comercializare 2006/2007, a capitolului 10a din titlul IV din Regulamentul (CE) nr. 1782/2003 al Consiliului din 29 septembrie 2003 de stabilire a normelor comune pentru schemele de sprijin direct în cadrul politicii agricole comune și de stabilire a anumitor scheme de sprijin pentru agricultori și de modificare a Regulamentelor (CEE) nr. 2019/93, (CE) nr. 1452/2001, (CE) nr. 1453/2001, (CE) nr. 1454/2001, (CE) nr. 1868/94, (CE) nr. 1251/1999, (CE) nr. 1254/1999, (CE) nr. 1673/2000, (CEE) nr. 2358/71 și (CE) nr. 2529/2001 (JO L 270, p. 1, Ediție specială, 03/vol. 49, p. 177), introdus prin articolul 1 punctul 20 din Regulamentul (CE) nr. 864/2004 al Consiliului din 29 aprilie 2004 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1782/2003 și de adaptare a acestui regulament în urma aderării Republicii Cehe, Estoniei, Ciprului, Letoniei, Lituaniei, Ungariei, Maltei, Poloniei, Sloveniei și Slovaciei la Uniunea Europeană (JO L 161, p. 48, Ediție specială, 03/vol. 58, p. 134) și anulat prin Hotărârea Curții din 7 septembrie 2006, Spania/Consiliul (C-310/04, Rec., p. I-7285),

TRIBUNALUL (Camera a opta),

compus din doamna M. E. Martins Ribeiro, președinte, domnii S. Papasavvas și N. Wahl (raportor), judecători,

grefier: domnul J. Palacio González, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 22 aprilie 2009,

pronunță prezenta

Hotărâre

Cadrul juridic

- ¹ Cu ocazia aderării Republicii Elene la Comunitățile Europene în 1980, a fost instituită o schemă de ajutor pentru bumbac prin Protocolul 4 privind bumbacul, anexat la actul de aderare a acestui stat membru (JO 1979, L 291, p. 174, denumit în continuare „Protocolul 4”).
- ² Această schemă a fost aplicată pentru prima oară pentru recolta din 1981 și, ulterior, a fost extinsă atunci când Regatul Spaniei și Republica Portugheză au aderat la Comunități în 1986.

- 3 În temeiul alineatului (2) din Protocolul 4, respectiva schemă are în special obiectivul de a sprijini producția de bumbac în regiunile din Comunitate în care aceasta este importantă pentru economia agricolă, de a permite producătorilor în cauză să aibă un venit echitabil și de a stabiliza piața prin îmbunătățiri structurale la nivelul ofertei și al comercializării.

- 4 Alineatul (3) din Protocolul 4, atât în versiunea originală, cât și în versiunea ce rezultă din Regulamentul (CE) nr. 1050/2001 al Consiliului din 22 mai 2001 de adaptare pentru a șasea oară a schemei ajutoarelor pentru bumbac introduse de Protocolul 4 (JO L 148, p. 1, Ediție specială, 03/vol. 37, p. 254), dispune că această schemă „include acordarea de ajutoare pentru producție”.

- 5 Alineatul (6) din Protocolul 4, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 1050/2001, prevede că „Consiliul, hotărând cu majoritate calificată pe baza unei propuneri a Comisiei și după consultarea Parlamentului European, decide asupra adaptărilor necesare schemei introduse în conformitate cu prezentul protocol și adoptă normele generale de punere în aplicare a dispozițiilor prezentului protocol”.

- 6 În temeiul alineatului (6) menționat, Consiliul Uniunii Europene a adoptat Regulamentul (CE) nr. 1051/2001 al Consiliului din 22 mai 2001 privind ajutorul pentru producția de bumbac (JO L 148, p. 3).

- 7 Rezultă din articolele 2, 11 și 12 din acest regulament că ajutorul pentru producția de bumbac neegrenat echivalează cu diferența dintre prețul-obiectiv al bumbacului neegrenat astfel cum a fost stabilit prin respectivul regulament și prețul de pe piața mondială și că acest ajutor este plătit întreprinderilor de egrenare pentru bumbacul neegrenat achiziționat de acestea la un preț cel puțin egal cu prețul minim astfel cum a fost stabilit prin același regulament.

- 8 În cadrul reformei politicii agricole comune, Consiliul a adoptat Regulamentul (CE) nr. 1782/2003 al Consiliului din 29 septembrie 2003 de stabilire a normelor comune

pentru schemele de sprijin direct în cadrul politicii agricole comune și de stabilire a anumitor scheme de sprijin pentru agricultori și de modificare a Regulamentelor (CEE) nr. 2019/93, (CE) nr. 1452/2001, (CE) nr. 1453/2001, (CE) nr. 1454/2001, (CE) nr. 1868/94, (CE) nr. 1251/1999, (CE) nr. 1254/1999, (CE) nr. 1673/2000, (CEE) nr. 2358/71 și (CE) nr. 2529/2001 (JO L 270, p. 1, Ediție specială, 03/vol. 49, p. 177).

- 9 Considerentele (24) și (28) ale Regulamentului nr. 1782/2003 sunt redactate după cum urmează:

„(24) Îmbunătățirea competitivității în agricultura comunitară și dezvoltarea unor standarde în materie de calitate a produselor alimentare și de mediu implică în mod obligatoriu o scădere a prețurilor instituționale la produsele agricole, precum și o creștere a costurilor de producție pentru exploatațiile agricole din Comunitate. Pentru a atinge aceste obiective și pentru a promova o agricultură durabilă și mai bine orientată spre piață, ar trebui să se treacă de la sprijinirea producției la sprijinirea producătorului, prin introducerea unui sistem de ajutor de venit separat pe fiecare exploatație agricolă. Separarea nu modifică sumele plătite efectiv producătorilor, dar mărește considerabil eficiența ajutorului de venit. Prin urmare, este oportun să se condiționeze plata unică pe exploatație de respectarea standardelor în materie de mediu, de siguranță a produselor alimentare, de sănătate și de bunăstare animală, precum și de menținerea unor bune condiții agricole și de mediu în exploatație.

[...]

(28) Pentru a acorda agricultorilor libertatea de a alege ce să producă pe terenurile lor, inclusiv produse care beneficiază încă de un ajutor comun, și de a obține astfel o mai bună orientare a acestora către piață, plata unică nu ar trebui să fie condiționată de producerea unui anumit produs agricol. Totuși, pentru a se evita denaturarea concurenței, anumite produse ar trebui excluse din producția pe terenuri eligibile pentru ajutor.”

10 Considerentele (1), (2), (5), (6), (7), (22) și (23) ale Regulamentului (CE) nr. 864/2004 al Consiliului din 29 aprilie 2004 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1782/2003 și de adaptare a acestui regulament în urma aderării Republicii Cehe, Estoniei, Ciprului, Letoniei, Lituaniei, Ungariei, Maltei, Poloniei, Sloveniei și Slovaciei la Uniunea Europeană (JO L 161, p. 48, Ediție specială, 03/vol. 58, p. 134, denumit în continuare „regulamentul în litigiu”) prevăd:

„(1) Separarea ajutorului direct acordat producătorilor și introducerea schemei de plată unică sunt elemente-cheie ale procesului de reformă a politicii agricole comune, al cărei obiectiv este acela de a asigura trecerea de la o politică de sprijinire a prețurilor și a producției la o politică de sprijinire a veniturilor agricultorilor. Regulamentul [...] nr. 1782/2003 [...] a introdus aceste elemente pentru diverse produse agricole.

(2) Pentru a atinge obiectivele centrale ale reformei politicii agricole comune, ajutorul acordat pentru bumbac, ulei de măsline, tutun brut și hamei trebuie să fie în mare parte separat și integrat în schema de plată unică.

[...]

(5) Integrarea completă a schemei de ajutor în vigoare în cadrul sectorului bumbacului în scheme de plată unică ar crește mult riscul de dezorganizare a producției în regiunile producătoare de bumbac din Comunitate. Trebuie deci ca ajutorul să rămână parțial legat de cultura bumbacului, sub forma unei plăți legate de tipul de cultură, acordat pe hectar eligibil pentru ajutor. Cuantumul ajutorului trebuie determinat astfel încât să garanteze condiții economice care, în regiunile propice pentru această cultură, să asigure continuarea activității în sectorul bumbacului și să evite înlocuirea bumbacului cu alte culturi. Astfel, se justifică stabilirea ajutorului total disponibil pe hectar pentru fiecare stat membru la 35 % din partea națională a ajutorului de care producătorii au beneficiat indirect.

(6) Restul de 65 % din partea națională a ajutorului de care producătorii au beneficiat indirect trebuie să fie destinat schemei de plată unică.

(7) Din considerente legate de protecția mediului, trebuie să se stabilească o suprafață de bază pentru fiecare stat membru în vederea restrângerii suprafețelor însămânțate cu bumbac. În plus, suprafețele eligibile pentru ajutor trebuie să fie limitate la cele care sunt autorizate de statele membre.

[...]

(22) Separarea ajutorului pentru bumbac și a celui pentru tutunul brut ar putea face necesară aplicarea unor măsuri de restructurare. Ar trebui deci să se prevadă acordarea unui ajutor comunitar suplimentar în favoarea regiunilor producătoare ale statelor membre care au beneficiat de ajutorul comunitar pentru bumbac și pentru tutunul brut în 2000, 2001 și 2002, prin intermediul unui transfer de credite de la rubrica 1a la rubrica 1b din perspectivele financiare. Ajutorul suplimentar ar trebui să fie folosit conform dispozițiilor Regulamentului (CE) nr. 1257/1999 al Consiliului din 17 mai 1999 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european de orientare și garantare agricolă (FEOGA) [...]

(23) Pentru a asigura continuitatea plății ajutoarelor pentru veniturile producătorilor din sectorul bumbacului, al uleiului de măsline și al tutunului, trebuie să se elimine posibilitatea de a amâna integrarea acestor scheme de ajutor în cadrul schemei de plată unică.”

¹¹ Regulamentul în litigiu a introdus în cadrul titlului IV din Regulamentul nr. 1782/2003 un capitol 10a, intitulat „Ajutorul special pentru bumbac”, care cuprinde articolele 110a-110f (denumite în continuare „dispozițiile în litigiu”).

- 12 Potrivit articolelor 110a-110c din Regulamentul nr. 1782/2003 cu modificările ulterioare:

„Articolul 110a

Domeniu de aplicare

Ajutorul se acordă agricultorilor care produc bumbac prevăzut la codul NC 5201 00, conform condițiilor stabilite în prezentul capitol.

Articolul 110b

Eligibilitate

(1) Ajutorul se acordă pe hectar de suprafață eligibilă cultivată cu bumbac. Pentru a fi eligibilă pentru ajutor, suprafața trebuie să constituie teren agricol autorizat de statele membre pentru producția de bumbac, să fie însămânțată cu soiuri recunoscute și să fie menținută cel puțin până la deschiderea capsulelor în condiții normale de creștere.

Totuși, în cazul în care bumbacul nu atinge stadiul de deschidere a capsulelor din cauza unor condiții climatice excepționale recunoscute ca atare de către statele membre, suprafețele însămânțate integral cu bumbac rămân eligibile pentru ajutor, cu condiția

ca acestea să nu fi fost folosite, până la deschiderea capsulelor, în alte scopuri decât producția de bumbac.

(2) Statele membre autorizează terenurile și soiurile prevăzute la alineatul (1) conform normelor și condițiilor detaliate care urmează să fie adoptate în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 144 alineatul (2).

Articolul 110c

Suprafețe și valori de bază

(1) Se stabilește o suprafață națională de bază pentru următoarele țări:

— Grecia: 370 000 ha

— Spania: 70 000 ha

— Portugalia: 360 ha.

(2) Valoarea ajutorului acordat pe hectar de suprafață eligibilă este următoarea:

— Grecia: 594 EUR pentru 300 000 ha, respectiv 342,85 EUR pentru restul de 70 000 ha

— Spania: 1 039 EUR

— Portugalia: 556 EUR.

[...]”

¹³ Articolele 110d și 110e din Regulamentul nr. 1782/2003 cu modificările ulterioare privesc organizațiile interprofesionale autorizate, care sunt formate din producători de bumbac și din cel puțin un egrenor și care au „scopul specific de a aproviziona egrenorul cu bumbac neegrenat de calitate satisfăcătoare”. Aceste organizații interprofesionale pot să diferențieze maximum o jumătate din quantumul ajutorului la care producătorii membri ai acestora au dreptul conform unui barem fixat de acestea, care ține seama în special de calitatea bumbacului neegrenat.

¹⁴ În plus, regulamentul în litigiu a inserat în cadrul Regulamentului nr. 1782/2003 un titlu IVb, intitulat „Transferuri financiare”, care cuprinde, printre altele, articolul 143e,

intitulat „Transferul financiar pentru restructurarea regiunilor producătoare de bumbac”, care are următorul conținut:

„Începând cu exercițiul bugetar 2007, se acordă pentru fiecare an calendaristic o sumă de 22 milioane EUR, calculată pe baza cheltuielilor medii înregistrate pentru bumbac în 2000, 2001 și 2002, cu titlu de ajutor comunitar suplimentar, pentru punerea în aplicare a unor măsuri de sprijin pentru regiunile producătoare de bumbac în cadrul schemelor de dezvoltare rurală finanțate în cadrul FEOGA, secțiunea Garantare, în conformitate cu Regulamentul [...] nr. 1257/1999.”

- 15 În sfârșit, regulamentul în litigiu a inserat în cadrul articolului 153 din Regulamentul nr. 1782/2003, printre altele, un alineat (4a) prin care se abrogă Regulamentul nr. 1051/2001, care se aplică totuși în continuare pentru anul de comercializare 2005/2006. Potrivit articolului 156 alineatul (2) litera (g) din Regulamentul nr. 1782/2003 cu modificările ulterioare, noua schemă de ajutor pentru bumbac se aplică începând de la 1 ianuarie 2006 pentru bumbacul semănat începând de la această dată.

Istoricul cauzei

- 16 Prin acțiunea introdusă în fața Curții la 22 iulie 2004, Regatul Spaniei a solicitat, în temeiul articolului 230 CE, anularea capitoului 10a din titlul IV din Regulamentul nr. 1782/2003, introdus prin regulamentul în litigiu. Regatul Spaniei invoca în susținerea acțiunii sale patru motive, întemeiate pe o încălcare a Protocolului 4, pe o încălcare a obligației de motivare, pe un abuz de putere și, respectiv, pe o încălcare a principiilor generale ale dreptului comunitar, în special a principiilor proporționalității și protecției încrederii legitime.
- 17 Prin Hotărârea din 7 septembrie 2006, Spania/Consiliul (C-310/04, Rec., p. I-7285), Curtea a admis acțiunea. Aceasta a respins primele trei motive invocate de Regatul

Spaniei, însă a admis primul aspect al celui de al patrulea motiv și a anulat dispozițiile în litigiu pentru motivul că a fost încălcat de către Consiliu principiul proporționalității. Cu toate acestea, pentru a evita orice insecuritate juridică privind schema aplicabilă ajutoarelor în sectorul bumbacului ca urmare a acestei anulări, Curtea a suspendat efectele respectivei anulări până la adoptarea, într-un termen rezonabil, a unui nou regulament.

- 18 La 19 martie 2007, reclamantele, Sungro, SA, Eurosemillas, SA, și Surcotton, SA, care sunt întreprinderi de egrenare a bumbacului brut cu sediul în Spania care au beneficiat de schema de ajutor pentru bumbac instituită prin Protocolul 4, au solicitat Consiliului și Comisiei Comunităților Europene să fie despăgubite pentru prejudiciul suferit ca urmare a dispozițiilor în litigiu, evaluat la 37 188 de euro în privința Sungro, la 2 661 427 de euro în privința Eurosemillas și, respectiv, la 1 734 027 de euro în privința Surcotton.
- 19 La 1 iunie 2007, fiecare reclamantă a primit o scrisoare din partea Consiliului în care acesta le informa că, după examinarea cererii lor de despăgubire și a documentelor anexate la aceasta, Consiliul considera că nu erau îndeplinite condițiile de angajare a răspunderii sale extracontractuale.
- 20 La 9 mai 2007, Comisia a răspuns de asemenea negativ la cererea de despăgubire adresată de fiecare reclamantă.

Procedura și concluziile părților

- 21 Prin cererile depuse la grefa Tribunalului în perioada cuprinsă între 26 iunie și 25 octombrie 2007, înregistrate cu numerele T-217/07, T-218/07, T-244/07-T-246/07, T-252/07-T-255/07, T-258/07-T-260/07, T-268/07-T-272/07 și T-394/07, 18 întreprinderi de egrenare a bumbacului, printre care figurează reclamantele, au introdus

acțiuni având ca obiect repararea prejudiciului pretins a fi fost suferit de acestea ca urmare a adoptării și a aplicării, în cursul anului de comercializare 2006/2007, a dispozițiilor în litigiu.

22 Prin Ordonanța din 18 octombrie 2007, președintele Camerei a opta a Tribunalului a decis, după ascultarea părților, conexarea acestor cauze pentru buna desfășurare a procedurii scrise și a procedurii orale.

23 În aceeași zi, Tribunalul (Camera a opta) a adoptat o măsură de organizare a procedurii limitând dezbaterile la principiul angajării răspunderii extracontractuale a Comunității și la metodologia evaluării prejudiciului.

24 Prin scrisoarea depusă la grefa Tribunalului la 18 iulie 2008, reclamantele din cauzele T-217/07, T-218/07, T-244/07-T-246/07, T-253/07-T-255/07, T-258/07-T-260/07, T-268/07-T-270/07 și T-394/07 au informat Tribunalul că se desistează de acțiunile pe care le-au introdus. Prin Ordonanța de radiere parțială a președintelui Camerei a opta a Tribunalului din 20 octombrie 2008, aceste 15 cauze au fost radiate din registrul Tribunalului.

25 Pledoariile părților din cauzele T-252/07, T-271/07 și T-272/07 și răspunsurile acestora la întrebările orale adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința din 22 aprilie 2009.

26 În cauza T-252/07, Sungro solicită Tribunalului:

- declararea acțiunii ca fiind admisibilă;

- pronunțarea unei hotărâri prin care se admite acțiunea în despăgubire, formulată în temeiul articolului 288 CE, și prin care se constată dreptul acesteia de a primi despăgubiri financiare din partea Consiliului și a Comisiei, în solidar, în valoare totală de 37 188 de euro pentru prejudiciul care i-a fost cauzat ca urmare a adoptării nelegale și a aplicării în sectorul bumbacului, în cursul anului de comercializare 2006/2007, a dispozițiilor în litigiu;

- obligarea Consiliului și a Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

27 În cauza T-271/07, Eurosemillas solicită Tribunalului:

- declararea acțiunii ca fiind admisibilă;

- pronunțarea unei hotărâri prin care se admite acțiunea în despăgubire, formulată în temeiul articolului 288 CE, și prin care se constată dreptul acesteia de a primi despăgubiri financiare din partea Consiliului și a Comisiei, în solidar, în valoare totală de 2 661 427 de euro pentru prejudiciul care i-a fost cauzat ca urmare a adoptării nelegale și a aplicării în sectorul bumbacului, în cursul anului de comercializare 2006/2007, a dispozițiilor în litigiu;

— obligarea Consiliului și a Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

28 În cauza T-272/07, Surcotton solicită Tribunalului:

— declararea acțiunii ca fiind admisibilă;

— pronunțarea unei hotărâri prin care se admite acțiunea în despăgubire, formulată în temeiul articolului 288 CE, și prin care se constată dreptul acesteia de a primi despăgubiri financiare din partea Consiliului și a Comisiei, în solidar, în valoare totală de 1 734 027 de euro pentru prejudiciul care i-a fost cauzat ca urmare a adoptării nelegale și a aplicării în sectorul bumbacului, în cursul anului de comercializare 2006/2007, a dispozițiilor în litigiu;

— obligarea Consiliului și a Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

29 Consiliul solicită Tribunalului:

— respingerea acțiunilor în totalitate;

— obligarea reclamantelor la plata în solidar a cheltuielilor de judecată.

30 Comisia solicită Tribunalului:

- respingerea în totalitate a acțiunilor ca nefondate;

- obligarea reclamantelor la plata cheltuielilor de judecată.

31 După ascultarea părților în cursul ședinței, Tribunalul (Camera a opta) a decis conexarea celor trei cauze și în vederea pronunțării hotărârii, conform articolului 50 din Regulamentul de procedură al Tribunalului.

În drept

Observații introductive

32 Astfel cum au confirmat în cadrul ședinței, ca răspuns la o întrebare adresată de Tribunal, reclamantele se întemeiază, în susținerea acțiunilor formulate, pe existența unui drept la despăgubire ca urmare a unui comportament nelegal al organelor Comunității. Acestea au declarat astfel că nu intenționau să invoce, în cadrul prezentelor acțiuni, răspunderea Comunității pentru comportament legal al organelor sale.

33 Reclamantele susțin mai exact că sunt reunite în speță toate cele trei condiții cumulative de angajare a răspunderii extracontractuale a Comunității pentru comportamentul nelegal al organelor acesteia în sensul articolului 288 al doilea paragraf CE, și anume

nelegalitatea comportamentului imputat instituției comunitare, caracterul real al prejudiciului și existența unei legături de cauzalitate între acest comportament și prejudiciul invocat.

- 34 În schimb, Consiliul și Comisia consideră că nu este îndeplinită niciuna dintre condițiile de angajare a răspunderii extracontractuale a Comunității. Aceste instituții consideră în special că cererile pornesc de la o premisă eronată în măsura în care acestea deformează sensul și conținutul Hotărârii Spania/Consiliul, citată anterior.
- 35 Tribunalul amintește că, potrivit unei jurisprudențe constante, angajarea răspunderii extracontractuale a Comunității ca urmare a unui comportament nelegal al organelor acesteia, în sensul articolului 288 al doilea paragraf CE, depinde de îndeplinirea unui ansamblu de condiții în ceea ce privește nelegalitatea comportamentului imputat instituțiilor, caracterul real al prejudiciului și existența unei legături de cauzalitate între acest comportament și prejudiciul invocat (a se vedea, în acest sens, Hotărârea Curții din 9 noiembrie 2006, Agraz și alții/Comisia, C-243/05 P, Rec., p. I-10833, punctul 26, și Hotărârea Curții din 9 septembrie 2008, FIAMM și alții/Consiliul și Comisia, C-120/06 P și C-121/06 P, Rep., p. I-6513, punctul 106 și jurisprudența citată).
- 36 Caracterul cumulativ al acestor condiții presupune că, în cazul în care una dintre aceste condiții nu este îndeplinită, acțiunea în despăgubire trebuie să fie respinsă în totalitate, fără a fi necesară examinarea celorlalte condiții de angajare a răspunderii menționate (Hotărârea Curții din 8 mai 2003, T. Port/Comisia, C-122/01 P, Rec., p. I-4261, punctul 30; a se vedea de asemenea, în acest sens, Hotărârea Curții din 9 septembrie 1999, Lucaccioni/Comisia, C-257/98 P, Rec., p. I-5251, punctele 14 și 63).
- 37 În speță, trebuie să se înceapă prin a se examina dacă este îndeplinită condiția privind existența unei legături de cauzalitate între comportamentul nelegal al instituțiilor comunitare și prejudiciul invocat de reclamante.

Cu privire la legătura de cauzalitate dintre încălcarea principiului proporționalității care afectează regulamentul în litigiu și prejudiciile invocate

Argumentele părților

- 38 Reclamantele susțin că dispozițiile în litigiu care au fost anulate prin Hotărârea Spania/Consiliul, citată anterior, dar ale căror efecte au fost menținute până la adoptarea unui nou regulament, s-au aflat la originea prejudiciului pe care acestea pretind că l-au suferit.
- 39 Acest prejudiciu ar consta, în primul rând și cu titlu principal, într-un folos nerealizat (*lucrum cessans*) ce rezultă din diminuarea semnificativă a cantităților de bumbac însămânțate, produse și, în consecință, egrenate în cursul anului de comercializare 2006/2007 în raport cu media cantităților de bumbac însămânțate, produse și egrenate în cursul celor trei ani de comercializare precedenți (2003/2004, 2004/2005 și 2005/2006) reglementați prin Regulamentul nr. 1051/2001. Astfel, regulamentul în litigiu, care instituie o schemă de ajutor separat de producție în ceea ce privește 65 % sub forma unei subvenții pe hectar cultivat plătite direct agricultorului, și aceasta independent de cantitatea de bumbac produsă, înlocuind schema de ajutor care este legat în totalitate de producție, plătit prin intermediul întreprinderilor de egrenare, care exista până la acel moment, ar fi generat o diminuare bruscă a suprafeței cultivate, a randamentului pe hectar și a producției de bumbac de aproximativ 60 %. Reclamantele amintesc în această privință că, în Spania, producția de bumbac și activitatea de egrenare sunt activități strâns legate. În al doilea rând, reclamantele ar fi suferit pierderi financiare (*damnum emergens*) corespunzătoare costurilor pentru servicii de consiliere juridică și economică suportate ca urmare a adoptării regulamentulului în litigiu.
- 40 În susținerea pretențiilor lor, reclamantele susțin că documentele întocmite de un birou de expertiză în martie 2007, pe care acestea le-au anexat la acțiunile formulate, și anume raportul cu privire la efectele reformei schemei de sprijin pentru bumbac asupra producției spaniole (denumit în continuare „raportul din 2007”) și expertizele referitoare la prejudiciile pe care le-au suferit fiecare (denumite în continuare „expertizele”), dovedesc nu numai existența prejudiciului, ci și legătura de cauzalitate dintre aplicarea în Spania a dispozițiilor în litigiu și prejudiciul pe care acestea l-au

suferit în cursul anului de comercializare 2006/2007, perioadă în cursul căreia au fost aplicate respectivele dispoziții. Adoptarea dispozițiilor în litigiu anulate de Curte și aplicarea acestora în cursul acestui an de comercializare în sectorul bumbacului ar fi factorii care au generat o diminuare considerabilă a suprafeței însămânțate de bumbac pe agricultor și a randamentelor pe hectar și, prin urmare, o scădere foarte importantă a producției și, pe cale de consecință, a furnizării de bumbac industriilor de egrenare. În opinia reclamantelor, dacă aceste dispoziții nu ar fi fost adoptate sau dacă ar fi fost adoptate alte dispoziții, mai adecvate obiectivelor prevăzute de Protocolul 4 și enunțate în considerentul (5) al regulamentului în litigiu, prejudiciul suferit nu s-ar fi produs sau, cel puțin, ar fi fost mult mai mic.

41 Reclamantele subliniază de asemenea că diferitele rapoarte pe care Regatul Spaniei le-a atașat la acțiunea pe care a introdus-o în cauză în care s-a pronunțat Hotărârea Spania/Consiliul, citată anterior, ar fi evidențiat consecințele negative foarte importante pe care dispozițiile în litigiu le-ar avea pentru menținerea culturii bumbacului în Spania, profitabilitatea acesteia nemaifiind asigurată. Astfel, potrivit reclamantelor, aceste rapoarte prevăd că dispozițiile în litigiu, în special procentele reținute de Consiliu cu titlu de ajutor comun și de ajutor separat, nu ar fi în măsură să asigure profitabilitatea producției în zonele în cauză, antrenând abandonarea unei părți importante a suprafeței însămânțate și, prin urmare, a producției, precum și înlocuirea acesteia cu alte culturi, provocând astfel o diminuare importantă a cantității de bumbac transformabil de industriile de egrenare. De asemenea, atât Parlamentul European, cât și Comitetul Economic și Social European s-ar fi opus procentelor de ajutoare reținute de legiuitorul comunitar și ar fi subliniat caracterul neadecvat al măsurilor pentru a atinge obiectivele prevăzute.

42 Reclamantele susțin că faptele au confirmat previziunile menționate mai sus și caracterul absolut al legăturii de cauzalitate dintre dispozițiile în litigiu și prejudiciul pe care acestea l-au suferit. În această privință, raportul din 2007 ar atesta faptul că reducerea volumului de bumbac produs în Spania, în urma adoptării dispozițiilor în litigiu, a cauzat daune foarte importante industriei de egrenare, al cărei volum de vânzări a scăzut în mod semnificativ din cauza lipsei de materii prime. Efectul unei astfel de diminuări ar fi în plus agravat de faptul că această industrie este în măsură să se aprovizioneze cu materie primă, și anume cu bumbac brut, numai prin intermediul

producției locale. Pe de altă parte, importanța scăderii vânzărilor nu ar putea să fie asociată cu nicio altă variabilă considerată în general ca fiind determinantă pentru producția agricolă.

43 Reclamantele precizează că aplicarea dispozițiilor în litigiu în cursul anului de comercializare 2006/2007 are efect negativ nu numai asupra cantităților de bumbac pe care le egrenează, ci și asupra prețului de vânzare obținut pentru fibra de bumbac. Pe de altă parte, reducerea volumului de fibră produs, consecință a modificării reglementării intervenite, ar putea avea consecințe negative asupra poziției concurențiale a întreprinderilor de egrenare în cursul anilor de comercializare viitori, întrucât a fost facilitată intrarea pe piață a unor concurenți noi din țări terțe.

44 În plus, ar rezulta din raportul din 2007 că efectele negative ale noii scheme sunt chiar mai puternice pentru anul de comercializare 2007/2008, deoarece este posibil ca reclamantele să nu fie în măsură să facă față din punct de vedere financiar unui alt an de comercializare în condițiile noii scheme de ajutor pentru sectorul bumbacului și ca acestea să ajungă la faliment sau la închidere.

45 În replica prezentată, reclamantele arată că, contrar a ceea ce pretind instituțiile pârâte, raportul din 2007 și expertizele nu se întemeiază pe simple prezumții, ci se bazează pe informații reale, confirmate de studiul de impact efectuat de serviciile Comisiei în 2007 și întemeiate pe situațiile financiare ale întreprinderilor de egrenare care constată existența unui prejudiciu efectiv produs de modificarea reglementării. Acest prejudiciu ar fi fost apreciat pornind de la compararea rezultatelor reale obținute în cadrul celor două scheme, abordare care ar fi, în opinia experților, corectă. Criticile foarte generale ale instituțiilor pârâte privind relevanța și concluziile respectivelor rapoarte ar releva faptul că acestea nu au fost preocupate să le examineze cu atenție.

46 Consiliul și Comisia consideră, în esență, că nu este îndeplinită în speță condiția privind existența unei legături de cauzalitate între nelegalitatea comisă de Consiliu cu ocazia adoptării regulamentului în litigiu și prejudiciul invocat. Aceste instituții subliniază în special că reclamantele se limitează la a afirma că pierderile pe care pretind că le-au

suferit au fost rezultatul aplicării dispozițiilor în litigiu. Or, indicațiile pe care acestea le-au furnizat nu ar permite să se considere că reclamanțele s-au achitat de sarcina probei ce le revine. În această privință, concluziile care au rezultat din raportul din 2007 și din expertize, care se bazează pe o evaluare a volumului de bumbac ce ar fi fost produs în lipsa reformei schemei de ajutor pentru bumbac introduse prin regulamentul în litigiu, ar fi lipsite de relevanță. Reclamanțele ar fi trebuit să se întemeieze pe diferența dintre, pe de o parte, efectele regulamentului în litigiu și, pe de altă parte, efectele unui regulament de reformare a schemei de ajutor pentru bumbac care nu este afectat de nicio eroare de drept, precum cel pe care Consiliul intenționează să îl adopte în cel mai scurt timp.

Aprecierea Tribunalului

⁴⁷ Referitor la condiția care privește existența unei legături de cauzalitate între comportamentul invocat și prejudiciul pretins, reiese dintr-o jurisprudență constantă că prejudiciul pretins trebuie să fie rezultatul direct al comportamentului imputat, acesta din urmă trebuind să constituie cauza determinantă a prejudiciului (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 4 octombrie 1979, Dumortier și alții/Consiliul, 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 și 45/79, Rec., p. 3091, punctul 21, Hotărârea Tribunalului din 11 iulie 1996, International Procurement Services/Comisia, T-175/94, Rec., p. II-729, punctul 55, și Hotărârea Tribunalului din 19 iulie 2007, FG Marine/Comisia, T-360/04, nepublicată în Repertoriu, punctul 50). Revine reclamantelor obligația de a face dovada unei astfel de legături de cauzalitate (a se vedea Hotărârea Curții din 30 ianuarie 1992, Finsider și alții/Comisia, C-363/88 și C-364/88, Rec., p. I-359, punctul 25, și Hotărârea Tribunalului din 24 aprilie 2002, EVO/Consiliul și Comisia, T-220/96, Rec., p. II-2265, punctul 41 și jurisprudența citată).

⁴⁸ Pentru a stabili prejudiciul imputabil unei acțiuni culpabile a unei instituții comunitare, trebuie luate în considerare efectele neîndeplinirii obligațiilor care generează răspunderea, iar nu cele ale actului în care se înscrie aceasta, cu condiția ca instituția să fi putut sau să fi trebuit să adopte un act având același efect, fără a încălca norma

juridică. Altfel spus, analiza legăturii de cauzalitate nu poate pleca de la premisa incorectă potrivit căreia, în absența unui comportament nelegal, instituția s-ar fi abținut să acționeze sau ar fi adoptat un act contrar, ce ar putea, de asemenea, să reprezinte un comportament nelegal al acesteia, ci trebuie să se recurgă la compararea între situația generată, pentru terțul în cauză, prin acțiunea culpabilă și situația care ar rezulta pentru acesta dintr-un comportament al instituției în conformitate cu norma juridică.

49 Prin urmare, este necesar să se verifice dacă nelegalitatea avută în vedere în cauză se află direct la originea prejudiciului invocat (a se vedea în acest sens Hotărârea Finsider și alții/Comisia, citată anterior, punctul 28) pentru a stabili existența unei legături directe de la cauză la efect între comportamentul imputat Comunității și prejudiciul invocat (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 16 decembrie 1963, Société des Acières du Temple/Înalta Autoritate, 36/62, Rec., p. 583, 603, și Hotărârea Finsider și alții/Comisia, citată anterior, punctele 41 și 50).

50 În ceea ce privește comportamentul nelegal în cauză în speță, astfel cum au confirmat reclamantele în cadrul ședinței, ca răspuns la o întrebare adresată de Tribunal, acestea consideră că faptul generator al prejudiciului pe care pretind că l-au suferit constă exclusiv în nelegalitatea comisă de Consiliu cu ocazia adoptării regulamentului în litigiu, și anume încălcarea principiului proporționalității, astfel cum a fost constatată de Curte în Hotărârea Spania/Consiliul, citată anterior.

51 În această privință, trebuie amintit că, în Hotărârea Spania/Consiliul, citată anterior, Curtea a statuat că dispozițiile în litigiu trebuiau anulate în măsura în care principiul proporționalității a fost încălcat.

52 Mai exact, Curtea a arătat că era cert că adoptarea dispozițiilor în litigiu nu fusese precedată de un studiu al Comisiei de evaluare a efectelor socioeconomice probabile ale

reforme propuse în sectorul bumbacului, în timp ce astfel de studii fuseseră efectuate în cadrul reformei schemelor de ajutoare în anumite alte sectoare, precum cel al tutunului (punctul 103 din hotărâre). Se punea, așadar, problema de a stabili pe ce criterii fusese stabilit quantumul ajutorului specific pentru bumbac și, prin urmare, dacă, pe aceste criterii, legiuitorul comunitar putuse, fără să își depășească vasta putere de apreciere, să ajungă la concluzia că, stabilit la 35 % din totalul ajutoarelor existente în cadrul schemei de ajutor anterioare, acest quantum era suficient pentru a atinge obiectivul urmărit de asigurare a profitabilității și, astfel, a continuării culturii bumbacului.

53 Pronunțându-se cu privire la respectarea principiului proporționalității, care impune ca actele instituțiilor să nu depășească limitele a ceea ce este adecvat și necesar realizării obiectivelor legitime urmărite de reglementarea în cauză (punctul 97 din hotărâre), Curtea a considerat că instituțiile comunitare trebuiau, cel puțin, să poată prezenta și expune în mod clar și neechivoc informațiile de bază care ar fi trebuit luate în considerare pentru a întemeia măsurile contestate și de care depindea exercitarea puterii lor de apreciere (punctul 123 din hotărâre). Or, în speță, în primul rând, anumite costuri salariale nu au fost luate în considerare în cadrul studiului comparativ al profitabilității previzibile a culturii bumbacului în condițiile schemei de ajutor, analiză care a constituit temeiul stabilirii quantumului ajutorului specific pentru bumbac, și, în al doilea rând, nu fuseseră examinate efectele potențiale ale reformei asupra situației economice a întreprinderilor de egrenare, deși era vorba despre o informație de bază care trebuia luată în considerare pentru a evalua profitabilitatea culturii bumbacului (a se vedea punctele 124-132 din hotărâre).

54 Curtea a dedus astfel că Consiliul, autorul regulamentului în litigiu, nu demonstrase că noua schemă de ajutor pentru bumbac instituită prin acest regulament fusese adoptată prin intermediul exercitării efective a puterii sale de apreciere, care presupunea luarea în considerare a tuturor elementelor și împrejurărilor pertinente ale speței, printre care totalitatea costurilor salariale legate de cultura bumbacului și viabilitatea întreprinderilor de egrenare, a căror luare în considerare era necesară pentru aprecierea profitabilității acestei culturi (punctul 133 din hotărâre). Potrivit Curții, reiese că

informațiile prezentate de instituțiile comunitare nu îi permiteau să verifice dacă legiuitorul comunitar putuse, fără să depășească limitele vastei puteri de apreciere de care dispune în materie, să ajungă la concluzia că stabilirea cuantumului ajutorului specific pentru bumbac la 35 % din totalul ajutoarelor existente în schema de ajutor anterioară era suficientă pentru a garanta obiectivul prevăzut de considerentul (5) al regulamentului în litigiu, și anume de a asigura profitabilitatea și, astfel, continuarea acestei culturi, obiectiv care îl reflectă pe cel prevăzut la alineatul (2) din Protocolul 4 (punctul 134 din hotărâre). Curtea a concluzionat astfel că principiul proporționalității fusese încălcat (punctul 135 din hotărâre).

55 În lumina acestor precizări, trebuie să se examineze dacă reclamantele au prezentat dovezi sau indicii de natură să demonstreze că a existat o legătură de la cauză la efect între nelegalitatea comisă cu ocazia adoptării regulamentului în litigiu și diferitele prejudicii invocate.

— Cu privire la legătura de cauzalitate dintre încălcarea principiului proporționalității care afectează regulamentul în litigiu și prejudiciul ce rezultă din reducerea producției de bumbac și din diminuarea subsecventă a veniturilor estimate de către întreprinderile de egrenare în cadrul anului de comercializare 2006/2007

56 Reiese din argumentația dezvoltată de reclamante, atât în cadrul cererii introductive, cât și în cadrul replicii lor, precum și din rapoartele și expertizele pe care acestea le-au prezentat în susținerea cererii, că analiza pe care acestea o efectuează constă în a demonstra că există o legătură între diminuarea volumului de vânzări de bumbac constatată în cadrul anului de comercializare 2006/2007 și intrarea în vigoare a regulamentului în litigiu, iar nu între diminuarea menționată și nelegalitatea comisă de Consiliu cu ocazia adoptării regulamentului menționat.

57 Mai întâi, în ceea ce privește raportul din 2007, acesta constă, astfel cum reiese din obiectul său, în constatarea „efectelor reformei schemei de sprijin pentru bumbac asupra producției spaniole”. Argumentele prezentate în acest raport sunt, astfel cum reiese în mod clar din modul de redactare a diferitelor sale secțiuni, consacrate fie examinării „efectelor reformei asupra mecanismelor de stimulare a cultivării

bumbacului”, fie „cuantificării efectelor reformei asupra producției spaniole”. De asemenea, trebuie să se arate că această evaluare privește în principal efectele globale ale trecerii de la o schemă de ajutor legat în mod exclusiv de producția de bumbac la o schemă de ajutor separat în valoare de 65 % din producția menționată.

- 58 În ceea ce privește expertizele, acestea privesc evaluarea, în prima parte a acestora, a impactului reformei asupra întregului sector al egrenării și, în cea de a doua parte a acestora, cuantumul prejudiciului suferit de fiecare dintre reclamante în raport cu cei trei ani de comercializare anteriori, în cursul cărora era în vigoare schema anterioară de ajutor pentru bumbac. Reclamantele subliniază, în această privință, că prejudiciul pe care l-au suferit a fost calculat în cadrul expertizelor „pornind de la diferența existentă între rezultatele estimate pentru anul de comercializare [2006/2007] ținând seama de reglementarea actuală a ajutoarelor pentru bumbac (estimare la finalul anului de comercializare) și rezultatele pe care le-ar fi obținut întreprinderea în temeiul schemei de ajutor anterioare (scenariu alternativ)”.
- 59 Trebuie să se constate că aceste elemente nu sunt de natură să dovedească faptul că prejudiciul invocat are legătură directă cu încălcarea principiului proporționalității săvârșită de Consiliu cu ocazia adoptării regulamentului în litigiu. Astfel, după cum s-a arătat la punctul 48 de mai sus, în analiza legăturii de cauzalitate nu se poate porni de la premisa eronată potrivit căreia, în lipsa unui comportament nelegal, instituția s-ar fi abținut să acționeze sau ar fi adoptat un act contrar, ci trebuie să se efectueze o comparație între situația generată, pentru terțul în cauză, de acțiunea culpabilă și situația care ar fi rezultat pentru acesta dintr-un comportament al instituției în conformitate cu norma juridică.
- 60 În speță, rezultă din Hotărârea Spania/Consiliul, citată anterior, că nu dispozițiile în litigiu în sine au fost cenzurate din perspectiva unei încălcări a principiului proporționalității, ci neluarea în considerare a ansamblului elementelor și împrejurărilor pertinente, în special prin intermediul realizării unui studiu de impact al reformei, înainte de adoptarea acestora. Rezultă astfel că nu orice diminuare a veniturilor cauzată exclusiv de reformă prezintă o legătură de cauzalitate cu nelegalitatea constatată de Curte, deoarece această nelegalitate nu repune în discuție alegerea de a efectua o astfel de reformă. În consecință, revenea reclamantelor obligația de a furniza elemente pentru a demonstra că respectivele cote de ajutoare comune și de ajutoare separate reținute în cadrul reformei din 2004, și anume cotele de 35 % și, respectiv, 65 % care sunt la originea

prejudiciului pe care acestea îl invocă, ar fi fost diferite dacă instituțiile comunitare ar fi reținut, în conformitate cu această hotărâre, ansamblul informațiilor pertinente (impactul asupra producției de bumbac, costurile salariale legate de cultura bumbacului și efectele noii scheme asupra sectorului egrenării).

- 61 Or, reclamantele nu au demonstrat că, în lipsa nelegalității constatate de Curte în Hotărârea Spania/Consiliul, citată anterior, regulamentul în litigiu nu ar fi fost adoptat sau ar fi avut în mod necesar un conținut diferit. În această privință, trebuie amintit că regulamentul în litigiu și, în special, capitolul 10a pe care acesta îl introduce în Regulamentul nr. 1782/2003 se inserează, astfel cum rezultă în mod clar din expunerea de motive a acestuia, în cadrul procesului de reformă a politicii agricole comune inițiat prin Regulamentul nr. 1782/2003, al cărei obiectiv este de a asigura trecerea de la o politică de sprijinire a prețurilor și a producției la o politică de sprijinire directă a veniturilor agricultorilor, unul dintre elementele-cheie ale acesteia fiind separarea ajutorului direct acordat producătorilor și introducerea schemei de plată unică [a se vedea considerentul (1)]. Întrucât trecerea la o schemă de ajutor separat în mod progresiv de producție reprezintă un aspect esențial al reformei politicii agricole comune, reclamantele nu pot, în cadrul prezentelor acțiuni, să facă referire la schema de ajutor pentru producție existentă anterior adoptării regulamentulului în litigiu.
- 62 Trebuie subliniat de asemenea că, la data introducerii prezentelor acțiuni, Consiliul nu adoptase încă noul regulament și că era, prin urmare, imposibil, în această etapă, să se anticipeze conținutul dispozițiilor de reformare a schemei de ajutor pentru bumbac care urmau să fie adoptate ca urmare a Hotărârii Spania/Consiliul, citată anterior, și în conformitate cu aceasta. În aceste condiții, revenea reclamantelor obligația de a prezenta elemente concrete care să permită să se stabilească în mod cert că regulamentul care urma să fie adoptat ar fi trebuit, ținând seama de obligația de a lua în considerare toate aspectele și circumstanțele relevante în ceea ce privește situația specifică a sectorului bumbacului, inclusiv toate elementele necesare pentru evaluarea profitabilității respectivei culturi, să prevadă un sistem de sprijin al producătorilor de bumbac diferit de cel avut în vedere de regulamentul în litigiu.
- 63 Altfel spus, acestora le revenea obligația de a demonstra că, în cadrul adoptării unei noi scheme conforme nu numai cu norma juridică prin intermediul realizării unui studiu de impact al reformei, ci și cu obiectivele care stau la baza reformei politicii agricole

comune, Consiliul era în mod inevitabil obligat să utilizeze un sistem și o cotă de separare a ajutorului pentru producători diferite de cele prevăzute de dispozițiile în litigiu.

64 Or, nu numai că reclamantele au omis să prezinte astfel de elemente, ci reiese din studiul de impact efectuat de serviciile Comisiei în cursul anului 2007 în conformitate cu Hotărârea Spania/Consiliul, citată anterior, că dintre cele trei opțiuni strategice avute în vedere, și anume „ajutorul pentru producție” (denumit „scenariul prereformă”), „separarea totală” și „separarea cvasitotală” (denumită „scenariul 2004”), aceasta din urmă oferă cele mai bune mijloace de a atinge diferitele obiective ale reformei, prin faptul că îndeplinește condițiile prevăzute în Protocolul 4 și acționează în sensul procesului de reformă a politicii agricole comune.

65 În același sens, noua propunere de regulament prezentată de Comisie, din 9 noiembrie 2007, prevede că studiile efectuate ajung la concluzia că trebuie menținute procentele de 35 % de ajutoare comune și de 65 % de ajutoare separate pentru producție.

66 În sfârșit, trebuie constatat că noul regulament adoptat ca urmare a Hotărârii Spania/Consiliul, citată anterior, și anume Regulamentul (CE) nr. 637/2008 al Consiliului din 23 iunie 2008 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1782/2003 și de stabilire a programelor naționale de restructurare pentru sectorul bumbacului (JO L 178, p. 1), reține aceleași procente de ajutoare comune și separate [a se vedea considerentele (9) și (10)].

67 Nici împrejurarea evocată de reclamante în cadrul ședinței, potrivit căreia Regulamentul nr. 637/2008 cuprinde dispoziții care sunt în aparență mai favorabile întreprinderilor de egrenare decât cele prevăzute de regulamentul în litigiu, nu este de natură să dovedească faptul că există o legătură de cauzalitate suficient de directă

între nelegalitatea comisă și prejudiciile invocate, din moment ce nu s-a stabilit că noile dispoziții cuprinse în acest regulament, care urmăresc să contribuie la stabilizarea sectorului bumbacului în noul context juridic și comercial, sunt în mod necesar rezultatul diferitelor studii de impact efectuate de serviciile Comisiei în conformitate cu Hotărârea Spania/Consiliul, citată anterior. Astfel, nu reiese nicidecum din concluziile reținute în aceste studii (a se vedea punctul 5 din rezumatul studiului de impact citat anterior) și nici din expunerea de motive a Regulamentului nr. 637/2008 [a se vedea considerentele (16)-(24)] că inserarea acestor dispoziții a fost efectuată ca urmare a luării în considerare, în conformitate cu Hotărârea Spania/Consiliul, citată anterior, a tuturor elementelor și circumstanțelor pertinente.

— Cu privire la legătura de cauzalitate dintre încălcarea principiului proporționalității care afectează regulamentul în litigiu și cheltuielile de consiliere juridică și economică

⁶⁸ În ceea ce privește prejudiciul constând în „costurile pentru servicii de consiliere juridică și economică” și, eventual, în costurile referitoare la alocări de fonduri pentru amortizare și la provizioanele pentru imobilizările corporale, trebuie să se considere de asemenea că reclamantele au omis să indice în ce măsură aceste cheltuieli de consiliere suportate „ca urmare a adoptării regulamentului în litigiu”, presupunând că au fost efectuate în realitate, prezentau o legătură directă cu nelegalitatea constatată de Curte în Hotărârea Spania/Consiliul, citată anterior.

⁶⁹ Astfel, ca răspuns la o întrebare adresată de Tribunal în cadrul ședinței, reclamantele au precizat că respectivele cheltuieli se raportau în realitate la cheltuielile suportate în legătură cu prezenta procedură. Or, cheltuielile efectuate în legătură cu procedurile de control jurisdicțional în fața instanței comunitare trebuie considerate ca fiind acoperite

de deciziile adoptate cu privire la cheltuielile de judecată, în temeiul normelor procedurale specifice aplicabile acestui tip de cheltuieli, în deciziile prin care se finalizează procedura și la capătul procedurilor speciale prevăzute în caz de contestare a cuantumului cheltuielilor de judecată. Aceste proceduri exclud revendicarea aceluiași sume sau a cheltuielilor efectuate în aceleași scopuri în cadrul unei acțiuni ce pune în discuție răspunderea extracontractuală a Comunității, inclusiv din partea persoanelor care, întrucât au căzut în pretenții, au trebuit să suporte plata cheltuielilor de judecată.

- 70 Reiese din ansamblul considerațiilor care precedă că reclamantele nu au fost în măsură să demonstreze faptul că prejudiciul pe care l-au suferit are legătură, în temeiul unui raport de cauzalitate, cu încălcarea principiului proporționalității care afectează regulamentul în litigiu.
- 71 Prin urmare, acțiunile trebuie respinse ca nefondate, fără să fie necesar să se examineze dacă sunt îndeplinite în speță celelalte condiții necesare pentru a se stabili răspunderea extracontractuală a Comunității.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 72 Potrivit articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât reclamantele

au căzut în pretenții, se impune ca acestea să fie obligate să suporte propriile cheltuieli de judecată, precum și, în solidar, pe cele efectuate de Consiliu și de Comisie, potrivit cererilor acestora.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a opta)

declară și hotărăște:

1) Cauzele T-252/07, T-271/07 și T-272/07 sunt conexe în vederea pronunțării hotărârii.

2) Respinge acțiunile.

- 3) Sungro, SA, Eurosemillas, SA și Surcotton, SA suportă fiecare propriile cheltuieli de judecată, precum și, în solidar, pe cele efectuate de Consiliul Uniunii Europene și de Comisia Europeană.**

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 20 ianuarie 2010.

Semnături